

פרשת שמיני

שצריך להסיר דעתו מכל דבר, ויהיה דעתו רק למה שלומד.

עוד י"ל דילפינן מזה שאף אחר כל ההכנות עדיין צריך האדם להרגיש שחסר לו עוד להכין עצמו לקדושה כמו מתחלה, ולידע שלגבי להיות משרת לקדושה הוא כמו שעדיין לא נעשה שום הכנה.

קרב אל המזבח [ט ז]. פרש"י שהיה אהרן בוש א"ל משה למה אתה בוש לכך נבחרת. ורמב"ן הביא מתו"כ המשל למלך שנשא אשה והיתה מתביישת מלפניו וא"ל אחותה הגיסי דעתך לכך נכנסת. והוא תמוה קצת אף אם בוש מה היה יכול לעשות, וכי שייך לעבור על צווי השי"ת, ואיזה משל צריך לזה. אבל הכוונה דודאי היה עובד אף מתוך בוש ככל מצות השי"ת שאין מתביישים מלקיים, אבל רצון השי"ת שעבודת אהרן ובניו הכהנים לא יהיו רק כמצוה בעלמא, אלא שידעו שהמצות שנצטוו בעבודה הוא מחמת שנתקדשו בקדושה יתירתא מכל ישראל, שהוא בקדושת אהרן, וכדמברכין אשר קדשנו בקדושתו של אהרן, מה שלא מברך אחר שיש לו מצוה יתירה, כמלך, וכל המצות זמניות שנצטוו יחידים שכולם הם קדשנו במצותיו, ומה לנו בין ציווי לכל או ציווי לאדם פרטי, וכן מסתבר שעבודת הבכורות לא היו בקדושה יתירא, אבל עבודת אהרן היה משום קדושת כהונה שנתן לו השי"ת, וע"ז היה בוש מלעשות מחמת שהוא קדוש יותר, וע"ז א"ל משה שצריך אתה לעשות משום הקדושה יתירא שנבחרת לזה מהשי"ת, וע"ז שייך המשל שאינה דומה עבודת אשתו לעבודת שפחה, שהוא שמוש של חבה, שלכן יש דברים

ויהי ביום השמיני קרא משה וגו' ויאמר אל אהרן קח לך וגו' [ט א]. לכאורה צריך להבין מדוע אמר לו ליקח בלא הכנה, הא יותר ראוי להכין מתחלה, כמו שמצינו פסח ותמיד צריכין ביקור ד' ימים קודם. ונראה שהוא להראות שאף שגומרים מצוה זו יש להזדרז למצוה האחרת שצריכין לעשות, דהרי ביום השמיני גמרו מצות המלואים דז' ימים כל מה שצוה להם משה, אבל תיכף יש להם מצוה אחרת, לפיכך לא צוה להם ליקח מתחלה אלא עתה אחר גמר מצוה דז' הימים. ומזה נלמד שלא נאמר כשקיימנו וסיימנו מצוה אחת — נפטרנו מהמצוה, אלא תיכף צריך למצוא מצוה אחרת לעשות. וזהו הטעם שגוהגין בסיום התורה להתחיל עוד הפעם בשמחת תורה, וכן יש לנהוג בכל מצוה.

ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו [ט ב]. לכאורה הא התם היו כל הימים ומה שייך לומר קרא, והי"ל רק לומר להם להביא הקרבנות שנצטוו. ואולי הוא להורות ענין סרבנות מפני היראה והכבוד. ועוד נראה שהוא להורות שצריך הכנה וכוונה למצוה החדשה כמו אילו היו באים מביתם, אף שבאו מקיום מצות מלואים ושיבה בעזרה, כדי שיהיו בשמחה כקבלת מצוה ראשונה וכשמחת שבמתן תורה. וכן צריך כל אדם להתנהג שכל מצוה יהיה כחדשה, וכמו שרק את זו נצטווה בעת שעושה את מצוה זו, וכן בלמד התורה, שזה יתן לו שמחה ועונג מהמצוה, ויזכור היטב כל דבר שלומד כגירסא דינקותא שהזכרון היה מפני שנקלט במוחו משום שלא היה לו אלא דבר זה שלמד, וכן צריך להנהיג עצמו אף בגדלותו, וכ"ש כשבא מעבודתו בעיני פרנסתו

בארון הקודש, שאינם דברי מליצה בעלמא אלא דברי אמת כפשוטם, אבל מ"מ לצורך התחתונים היה מניחו הקב"ה, ורק מצד חטא העולם קצף על עולמו וחמס ממנו, כדאיתא שם במו"ק, אבל יש שאף שהדור כשר וראויין שיהיה הצדיק אצלם, כאותו היום של הקמת המשכן, ומ"מ נוטלו הקב"ה, שהוא ודאי בשביל צורך רצון ה' ששש ושמח וזה הכריע משום שזה הוא חלק שמחה הגדולה אצל השי"ת. ולכן כשמתו נדב ואביהוא באותו היום שהיו מגדולי הדור החשוב ההוא אמר משה שזה ודאי מה שאמר בקרובי אקדש, ואמר שאהרן בטל רצונו מפני רצון ה' וקבל בשמחה בדומיה וזכה לשכר גדול על שתיקתו, ואם היה זה מצד התנחומים לא היה לו שכר כזה, אלא כדבארתי.

וייטב בעיניו [י כ]. הודה ולא בוש לומר לא שמעתי אלא שמעתי ושכחתי כמפורש בזבחים [קא א], וברש"י נשמט הסיפא. ומשמע ששכחה הוא גרוע, ולכאורה לא מובן כ"כ. ובפשוטו אפשר לומר דלהמ"ד דהגידון היה בקדשי דורות אם אפשר ללמוד מקדשי שעה, דפליגי בזה תנאי [שם], א"כ היא שאלה גדולה, שעדיין היה טענה עליהם איך הורו בעצמם במקום משה רבן, לכן אמר שמעתי ושכחתי שודאי כבר הורה להם משה שרק בקדשי שעה נאמרה, אבל להלשון שהגידון היה באנינות לילה לא שייך זה שאינה הוראה. אבל נראה דשכחה גרועה בזה שניכר שלא חש לזה ואינו חושב שמפז ומפנינים יקרה והיא כל החיים, שאז לא היה שוכח, כמו שכמעט אין בנמצא שבר דעת ישכח דבר גדול, ורק שוטה הוא המאבד מה שנותנין לו, ומ"מ הודה שנשכח ממנו. ובני הר' שלום ראובן נ"י אמר באור על לא בוש, שודאי אין זה חשיבות מעלה למשה מה שהודה על האמת, אבל הראה שא"צ אף להתבייש בזה, שלא יהיה כלל נסיון להודות על האמת, משום שהאדם צריך לידע שהוא רק אדם ועלול לטעות ולשכח ונכון.

שאינ יכול להשתמש בשפחה כהצעת המטה ורחיצת פניו וכדומה, וע"ז היתה בושה, וא"ל אחותה לכך נכנסת. ואולי זהו הפי' במדרש שהביא רש"י להלן פסוק כג שכולם חשבו שבעבודת משה בן ימי המלואים תשרה שכינה, שמי לנו גדול ממשה, והיו נכלמים, וא"ל משה זה הדבר אהרן אחי וחשוב ממני שע"י קרבנותיו תשרה שכינה בכם, פי' שעבודת אהרן הוא מצד הקדושה יתירה, שלזה זכת אהרן יותר ממני. ^{אוצר החכמה} ויש ללמוד מזה שגם ת"ח שקראן הקרא כהנים, ובני דוד כהנים [ש"ב ח ית], וכבאור הרמב"ם [ה' שמיטה פי"ג הי"ג], יראו שיהיה להם קדושה יתירה. שלכן יתחייבו לעשות לפי הראוי להם שהוא לפני משורת הדין וכדומה.

הוא אשר דבר ה' לאמר בקרובי אקדש [י ג]. משמע מלשון זה שלא נאמר לו עתה ציווי מפי השי"ת, ואף לא נאמר לו ציווי מתחילה, כעין מה שמצינו גבי חטא העגל שאמר משה לבני לוי כה אמר ה' שימו איש חרבו, שציווי ה' היה בקרא דובח לאלהים יחרם שהוא חיוב מיתה דע"ז שנאמר לו כבר, ואמר עתה כה אמר ה', אבל כאן משמע שמדעתו ביאר פירוש מאמר ה' בקרובי אקדש שהוא על נדב ואביהוא, ולכאורה מנא לן אולי מתו בעבור חטאם. שהיה גדול עד חיוב מיתה. וצ"ל דכיון דהוא ביום השמחה הגדולה אצל השי"ת וכלל ישראל, יום שנטל עשר עטרות [שבת פז ב], א"א שימותו היום בגלל החטא, כדאיתא בשמואל [א' יא יג] שאמר שאול לא יומת איש ביום הזה כי היום עשה ה' תשועה, וכן אמר דוד שלא הניח להרוג את שמעי אף שהיה חייב מיתה [ש"ב יט כד], אלא צ"ל שהוא חלק מהשמחה כדמצינו במו"ק דף כ"ה ע"ב רוכב ערבות שש ושמח בבוא אליו נפש נקי וצדיק, אך יש לפעמים שצריכים לו למעלה כמאמרם בכתובות [קד א] אצל מיתת רבי עליונים מבקשים את רבי ותחתונים מבקשים, אראלים ומצוקים אחזו